



Warszawa, 18-12-2024 r.

**RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH**

**Marcin Wiącek**

**XI.816.9.2024.DB**

**Pan**

**Sławomir Nitras**

**Minister Sportu i Turystyki**

ePUAP

Szanowny Panie Ministrze!

Jako Rzecznik Praw Obywatelskich, wykonujący także zadania organu monitorującego wdrażanie postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych<sup>1</sup>, chciałbym zwrócić uwagę Pana Ministra na **kwesnię dostępu młodych sportowców z niepełnosprawnościami do stypendiów sportowych**. Ustalenia poczynione w toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego w jednej ze spraw indywidualnych, potwierdzone analizą systemów stypendialnych funkcjonujących w niektórych jednostkach samorządu terytorialnego, wskazują na potrzebę dokonania przeglądu i systemowego uregulowania, a co najmniej wydania wytycznych, dotyczących wskazanego zagadnienia.

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęła skarga sportowca z niepełnosprawnością, który w związku z osiągnięciami sportowymi wnioskował o przyznanie stypendium sportowego młodzieżowego w Warszawie. Uchwała regulująca zasady przyznawania wsparcia sportowcom, obowiązująca w momencie złożenia

---

<sup>1</sup> Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169, ze zm.), dalej: „Konwencja”.

wniosku<sup>2</sup>, określała warunki przyznania stypendium, a wśród nich – przesłankę uzyskania wyniku sportowego. W przypadku osób z niepełnosprawnością uzyskanie takiego wyniku w rozumieniu uchwały oznaczało zajęcie co najmniej miejsca 4-6 w Igrzyskach Paraolimpijskich lub Igrzyskach Olimpijskich Głuchych, mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy. Tymczasem sportowcy bez niepełnosprawności mogli starać się o przyznanie stypendium sportowego młodzieżowego w przypadku zajęcia miejsca od 1 do 6 w Młodzieżowych Igrzyskach Olimpijskich, mistrzostwach świata młodzieżowców lub juniorów, miejsca od 1 do 3 w mistrzostwach Europy młodzieżowców, juniorów oraz miejsca od 1 do 3 w mistrzostwach Polski seniorów, młodzieżowców lub juniorów. Zgodnie z przyjętymi kryteriami, w przypadku zdobycia medalowego miejsca na poziomie krajowym (mistrzostwa Polski) osoba bez niepełnosprawności miała możliwość otrzymania stypendium, zaś osoba z niepełnosprawnością – nie. Wzbudziło to moje wątpliwości w zakresie równego dostępu sportowców z niepełnosprawnościami do pomocy finansowej oferowanej przez jednostkę samorządu terytorialnego w porównaniu do sportowców pełnosprawnych.

Rzecznik Praw Obywatelskich podjął w tej sprawie postępowanie wyjaśniające i w związku z nim powziął informację, że 29 sierpnia 2024 r. Rada Miasta Stołecznego Warszawy podjęła nową uchwałę regulującą przyznawanie stypendiów sportowych<sup>3</sup>. Zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 3 ww. uchwały wśród osiągnięć sportowych wskazano zajęcie miejsca od 1 do 6 w mistrzostwach świata w kategorii młodzieżowców, mistrzostwach świata w kategorii juniorów, w mistrzostwach Europy w kategorii młodzieżowców, w mistrzostwach Europy w kategorii juniorów, jak również zajęcie miejsca od 1 do 3 w mistrzostwach Polski w kategorii młodzieżowców, w mistrzostwach Polski w kategorii juniorów, w mistrzostwach Polski/Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży w kategorii juniorów młodszych oraz Mistrzostwach Polski Seniorów. Niemniej jednak, zgodnie z § 8 ust. 2 ww. uchwały, jednym z warunków ubiegania się o stypendium sportowe

---

<sup>2</sup> Zob. załącznik do uchwały nr XXXVII/1157/2020 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 24 września 2020 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych m.st. Warszawy (Dz.U. Woj. Maz. z 2020 r. poz. 9953).

<sup>3</sup> Uchwała nr IX/211/2024 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z 29 sierpnia 2024 r. w sprawie stypendiów sportowych m.st. Warszawy (Dz.U. Woj. Maz. z 2024 r. poz. 8643), weszła w życie 26 września 2024 r., dostępna w wersji elektronicznej pod adresem: [https://edziennik.mazowieckie.pl/WDU\\_W/2024/8643/akt.pdf](https://edziennik.mazowieckie.pl/WDU_W/2024/8643/akt.pdf) [dostęp: 13 grudnia 2024 r.].

młodzieżowe miało być zdobycie osiągnięcia sportowego uzyskanego w dyscyplinie i konkurencji ujętej w regulaminie szczegółowym danego sportu Systemu Sportu Młodzieżowego w systemie ocen.

Trzeba przy tym zauważyć, że w decyzji odmawiającej wnioskodawcy – w sprawie opisanej wyżej – przyznania stypendium w trakcie obowiązywania poprzedniej uchwały wskazano, że obowiązujący wówczas warszawski system stypendialny również opierał się w znacznej mierze na Systemie Sportu Młodzieżowego (SSM), opracowanym przez Ministerstwo Sportu. Kluczowe wydaje się jednak, co podkreślono w uzasadnieniu decyzji, że Ministerstwo Sportu miało nie wskazać w Systemie Sportu Młodzieżowego żadnych dyscyplin uprawianych przez osoby z niepełnosprawnościami i jednocześnie miał nie istnieć inny system ogólnopolski, który określałby kierunki wsparcia i rozwoju sportu osób z niepełnosprawnościami, a także mógłby stanowić odniesienie dla warszawskiego systemu stypendiów sportowych.

Wobec powyższego zwróciłem się do Dyrektora Biura Sportu i Rekreacji Urzędu m.st. Warszawy z prośbą o wskazanie, w jaki sposób osiągnięcia sportowców z niepełnosprawnościami i bez niepełnosprawności będą porównywane w ramach przyznawania stypendium sportowego młodzieżowego. W odpowiedzi potwierdzono<sup>4</sup>, że z uwagi na fakt, iż System Sportu Młodzieżowego w istocie nie uwzględnia współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami oraz nie wskazano w nim żadnych dyscyplin uprawianych przez osoby z niepełnosprawnościami, można uznać, że stypendia sportowe młodzieżowe m.st. Warszawy nie obejmują zawodników uprawiających sport osób z niepełnosprawnościami. Powtórnie powołano się też na okoliczność, że nie istnieje inny niż System Sportu Młodzieżowego system ogólnopolski, który określałby kierunki wsparcia i rozwoju sportu osób z niepełnosprawnościami oraz kategorie wiekowe zawodników, a zatem mógłby stanowić odniesienie dla warszawskiego systemu stypendialnego, na podstawie którego Rada m.st. Warszawy mogłaby uznać te dyscypliny sportu jako mające znaczenie dla miasta. W opinii Dyrektora Biura Sportu i Rekreacji brak jednolitego systemu, który regulowałby sport osób z niepełnosprawnościami na szczeblu krajowym, w kontekście znaczenia społecznego oraz rzeczywistej rangi poszczególnych wyników, skutkuje tym, że zawodnicy z

---

<sup>4</sup> Pismo pana Marcina Kraszewskiego, p.o. Dyrektora Biura Sportu i Rekreacji m.st. Warszawy z dnia 14 listopada 2024 r. (znak: SR-OPB.423.5.2024.AWA).

niepełnosprawnościami nie mogą być ujęci w młodzieżowym systemie stypendialnym m.st. Warszawy.

Rozważając opisany wyżej problem, trzeba podkreślić, że m.st. Warszawa nie jest jedyną jednostką samorządu terytorialnego, która przy projektowaniu zasad uzyskania stypendium sportowego odnosi się do Systemu Sportu Młodzieżowego. Przykładowo można wskazać, że – zgodnie z załącznikiem do uchwały nr CXVI/1828/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 24 września 2014 r. (uwzględniając zmiany wprowadzone uchwałą nr LX/1765/21 Rady Miasta Krakowa z dnia 30 czerwca 2021 r. sprawie zmiany uchwały nr CXVI/1828/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 24 września 2014 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przyznawania, wstrzymywania i cofania oraz wysokości stypendiów sportowych Miasta Krakowa, w tym stypendiów olimpijskich, dla zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym)<sup>5</sup> – jednym z warunków przyznania stypendiów sportowych Miasta Krakowa w tym stypendiów olimpijskich, dla zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym jest uprawianie dyscypliny objętej systemem współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży<sup>6</sup>. Podobny warunek skonstruowano z uchwały nr XIX/240/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 24 lutego 2020 r.<sup>7</sup> – stypendia sportowe ustanowiono dla zawodników klubów reprezentujących Województwo Świętokrzyskie w sportach olimpijskich objętych krajowym systemem sportu młodzieżowego<sup>8</sup>.

Jednocześnie należy wskazać, że w niektórych samorządach zasady przyznawania stypendiów konstruowane są niezależnie od zaliczenia danego sportu

---

<sup>5</sup> Dostępna w wersji elektronicznej pod adresem:

[https://www.bip.krakow.pl/?dok\\_id=167&sub\\_dok\\_id=167&sub=uchwala&query=id%3D25766%26typ%3Du](https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=167&sub_dok_id=167&sub=uchwala&query=id%3D25766%26typ%3Du) [dostęp: 13 grudnia 2024 r.].

<sup>6</sup> Zob. § 1 ust. 1 pkt 1 załącznika do Uchwały Nr CXVI/1828/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 24 września 2014 r.

<sup>7</sup> Dz.U. Woj. Św. Poz. 1124, uchwała dostępna w wersji elektronicznej pod adresem: [https://edziennik.kielce.uw.gov.pl/eli/POL\\_WOJ\\_SK/2020/1124/ogl/pol/pdf](https://edziennik.kielce.uw.gov.pl/eli/POL_WOJ_SK/2020/1124/ogl/pol/pdf) [dostęp: 13 grudnia 2024 r.].

<sup>8</sup> Zob. § 2 załącznika nr 1 do uchwały nr XIX/240/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 24 lutego 2020 r.

do Systemu Sportu Młodzieżowego. Przykładowo, zgodnie z uchwałą nr LII/1880/18 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 25 października 2018 r. w sprawie stypendiów sportowych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe<sup>9</sup>, uzyskanie stypendium sportowego jest możliwe po spełnieniu jednego z pięciu kryteriów, wśród których jedno dotyczy osiągnięć sportowców w niepełnosprawnościach<sup>10</sup>. Niemniej przeprowadzona w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich analiza wskazuje, że System Sportu Młodzieżowego stanowi narzędzie, które często jest stosowane przez samorządy w celu porównywania wyników sportowców. Powyższe prowadzi do wniosku, że **możliwość ubiegania się i otrzymania stypendium za osiągnięcia sportowe jest uzależniona od miejsca zamieszkania zawodnika z niepełnosprawnością i niejednolita w skali kraju, co może narażać na nierówne traktowanie** osoby zamieszkujące na terenie tych jednostek, które opierają swoje systemy stypendialne wyłącznie na Systemie Sportu Młodzieżowego nieuwzględniającego sportu osób z niepełnosprawnościami.

W tym kontekście chciałbym przypomnieć, że zgodnie z art. 30 ust. 5 Konwencji, w celu umożliwienia osobom niepełnosprawnym udziału, na zasadzie równości z innymi osobami, w działalności rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej, władze publiczne są zobowiązane podejmować odpowiednie środki w celu m.in. zachęcania osób niepełnosprawnych do udziału, w możliwie najszerszym zakresie, w powszechnej działalności sportowej na wszystkich poziomach i popierania tego udziału, a także zapewnienia osobom niepełnosprawnym możliwości organizacji i rozwoju działalności sportowej i rekreacyjnej uwzględniającej niepełnosprawność oraz możliwości udziału w takiej działalności i – w tym celu – zachęcania do zapewniania, na zasadzie równości z innymi osobami, odpowiedniego instruktażu, szkolenia i zasobów.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1264, ze

---

<sup>9</sup> Dz.U. Woj. Doln. Poz. 5561, uchwała dostępna w wersji elektronicznej pod adresem: [https://edzienniki.duw.pl/eli/POL\\_WOJ\\_DS/2018/5561/ogl/pol/pdf](https://edzienniki.duw.pl/eli/POL_WOJ_DS/2018/5561/ogl/pol/pdf) [dostęp: 13 grudnia 2024 r.].

<sup>10</sup> Zgodnie z § 2 pkt 1 lit. d uchwały, osoba fizyczna może otrzymać stypendium za osiągnięte wyniki sportowe, jeżeli poza spełnieniem kryteriów pozasportowych, spełnia jedno z pięciu kryteriów sportowych, m.in. była uczestnikiem Igrzysk Paraolimpijskich, Igrzysk Głuchych, Mistrzostw Świata, Mistrzostw Europy lub medalistą Mistrzostw Polski i wyróżnia się w sportach osób niepełnosprawnych.

zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o odniesienie się do wskazanych wyżej kwestii, w szczególności w kontekście równego dostępu osób z niepełnosprawnościami do stypendiów sportowych. Ponadto proszę o poinformowanie, czy funkcjonuje system, który umożliwiałby porównywanie osiągnięć sportowców z niepełnosprawnościami i czy w ramach Systemu Sportu Młodzieżowego istnieje możliwość uwzględnienia sportu osób z niepełnosprawnością. Będę zobowiązany również za wyjaśnienie, czy problematyka porównywania wyników sportowców z niepełnosprawnościami dla celów stypendialnych jest Panu Ministrowi znana, a jeśli tak – czy w Ministerstwie Sportu prowadzone są lub były w związku z nią jakiegokolwiek analizy i jakie ewentualnie sformułowane zostały w związku z tym wnioski.

Łączę wyrazy szacunku

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

**Pan Łukasz Krasoń**

**Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych**

ePUAP

**Pan Tadeusz Tomaszewski**

**Przewodniczący Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Sejmu RP**

ePUAP

**Pan Wiktor Durlak**

**Przewodniczący Komisji Sportu Senatu RP**

ePUAP